

Globalni cilji za ustno zdravje

SPREJELA Generalna skupščina FDI, **septembra 2003** v **Sydneyju v Avstraliji**

(Joint FDI - WHO - IADR izjava)

Utemeljitev

FDI in WHO sta leta 1981 predstavila prve globalne cilje o ustnem zdravju, ki ga je treba doseči do leta 2000. Pregled teh ciljev, izvedenih tik pred koncem tega obdobja, je pokazal, da so bili koristni in za mnoge populacije doseženi ali celo preseženi. Vendar pa so za precejšen del svetovnega prebivalstva ostali le oddaljena želja.

FDI Delavnica oddelka za javno zdravje, ki je potekala oktobra 1999 v Mexico Cityju, je preučila globalne cilje iz leta 1981. Hkrati so glavne pisarne in regionalni uradi WHO opravili oceno doseganja ciljev in začeli oblikovati nove cilje za leto 2020.

Pozneje je bila imenovana delovna skupina, ki je vključevala člane FDI, WHO n IADR, ki so bili izbrani iz različnih svetovnih regij; ta skupina je pripravila nove cilje za leto 2020. Ti so bili predloženi državnim zobozdravstvenim združenjem, sodelujočim WHO centrom za ustno zdravje in drugim zainteresiranim posameznikom in skupinam, da so nanje lahko dali svoje pripombe

Dokazi

Po pregledu globalnih in regionalnih ciljev, določenih za leto 2000: uporabe, ki so jim bile dane, in uspeh pri njihovem doseganju, je bilo ugotovljeno, da bi morali novi cilji odražati splošne težnje zobozdravstva za globalno ustno zdravje, njihova uspešna uporaba je odvisna od podrobnosti o postavljenih ciljeh, ki odražajo državne ali bolj lokalne prednostne naloge v zvezi z ustnim zdravjem.

Obstoječi cilji za ustno zdravje iz številnih držav in regij so bili pregledani za določitev najustreznejše oblike novih globalnih ciljev. Sprejeta oblika omogoča globalne cilje, vendar spodbuja lokalno določanje državnih in lokalnih ciljev.

Nadaljnje raziskave

Obstaja potreba po dolgoročnem spremljanju uporabe in uporabnosti novih ciljev ter ugotavljanju pogostosti njihovega uspešnega doseganja.

Pomen javnega zdravja

Pri načrtovanju in vrednotenju programov in storitev za ustno zdravje so lahko globalni, državni in lokalni cilji neprecenljivi pri oblikovanju in uvajanju zdravstvenih politik na vseh ravneh.

Če so doseženi, zagotavljajo izboljšanje ustnega zdravja in vrednost poklica v ustnem zdravstvu.

Cilji globalnega ustnega zdravja za leto 2020

Cilji

- Spodbujati ustno zdravje in zmanjšati vpliv bolezni peroralnega in kraniofacijalnega izvora na splošno zdravje in psihosocialni razvoj, s poudarkom na spodbujanju ustnega zdravja pri populacijah z največjim bremenom takšnih stanj in bolezni.
- Zmanjšati vpliv ustnih in kraniofacijalnih manifestacij splošnih bolezni na posameznike in družbo ter uporaba te manifestacije za zgodnjo diagnosticiranje, preprečevanje in učinkovito obvladovanje sistemskih bolezni.

Cilji

- Zmanjšati smrtnost zaradi ustnih in kraniofacijalnih bolezni.
- Zmanjšati obolenost zaradi ustnih in kraniofacijalnih bolezni in s tem povečati kakovost življenja.
- Spodbujati trajnostne, prednostne usmeritve politik in programov v sistemih ustnega zdravja, ki izhajajo iz sistematičnih pregledov najboljših praks (tj. politike temeljijo na dokazih).
- Razviti dostopne in stroškovno učinkovite sisteme ustnega zdravja za preprečevanje ter obvladovanje ustnih in kraniofacijalnih bolezni, in sicer z uporabo skupnega pristopa dejavnikov tveganja.
- Vključiti promocijo in skrb za zdravje otrok v drugih sektorjih, ki vplivajo na zdravje.
- Razviti programe za ustno zdravje in s tem izboljšanje splošnega zdravja.
- Okrepiti sisteme in metode za ustni zdravstveni nadzor, tako procese kot rezultate.
- Spodbujati družbeno odgovornost in etične prakse skrbnikov.

- Zmanjšati razlike v ustnem zdravju med različnimi socialno-ekonomskimi skupinami znotraj držav in neenakostjo pri ustnem zdravju med državami.
- Povečati število ponudnikov zdravstvenih storitev, ki so usposobljeni za natančen epidemiološki nadzor peroralnih bolezní in motenj.

Cilji

Cilje je treba izbrati za ujemanje z vnaprej določenimi prednostnimi nalogami za ustno zdravje na državni ali lokalni ravni. Pri izbiri ciljev, ki temeljijo na lokalnih prednostnih nalogah, je treba upoštevati naslednja področja:

- bolečina,
- funkcionalne motnje,
- nalezljive bolezni,
- orofaringealni rak,
- ustne manifestacije okužbe HIV,
- noma,
- travma,
- kranio-obrazne anomalije,
- zobni karies,
- razvojne anomalije zob,
- periodentalne bolezni,
- ustne mukozne bolezni,
- motnje slinavke,
- izguba zob,
- zdravstvene storitve,
- zdravstveni informacijski sistemi.